

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Kerkelijk jaaroverzicht 2015 [p.11]

Gereformeerde Gemeente Dordrecht

31/12/2015
jaargang 94

nr **14**

In 1913 ontstaat er in Dordrecht een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. Op 15 november 1918 wordt deze afdeling zelfstandig. In 1922 sluit de gemeente zich echter aan bij de Federatie van Oud Gereformeerde Gemeenten. Op 9 november 1930 wordt er in Dordrecht opnieuw een Gereformeerde Gemeente geïnstitueerd. Van 1937 tot 1977 kerkt

deze gemeente aan het Kasperspad, waarna men de Gereformeerde 'Julianakerk' aan de Mauritsweg betreft. Daar komt men nog steeds bijeen. Opvallend detail van het kerkgebouw is de tekst boven de hoofdingang: 'In deze plaats zal Ik vrede geven.' Sinds 2012 wordt de gemeente gediend door ds. H. Hofman. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1518.

Oudjaar

Mozes zag in de woestijn iedere dag sterfgevallen. De woestijn was eigenlijk één grote begraafplaats geworden vanwege de toorn Gods over de zonde. Mozes was er niet aan gewend geraakt; het heeft zijn leven gestempeld. Hoe is dat bij ons geweest in het jaar 2015?

Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.
Psalm 90:12

Misschien wel geliefden grafwaarts gedragen, gemeentelieden ontvielen - wat heeft het uitgewerkt? Toch begint Mozes niet met de begraafplaatsen maar met: *Heere, Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht.* Ondanks alle slagen en sterfgevallen ziet hij op de getrouwheid en lankmoedigheid des Heeren. Is het voor u ook een wonder dat u oudjaar 2015 nog beleven mag? Mozes weet de oorzaak, het is alles eigen schuld: *Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns.* Mozes sluit zichzelf hierbij in. Hij kende zijn ongerechtigheden en heimelijke zonden. Als u zondaar wordt voor God gaat u uw zonden leren kennen en belijden. Dan blijft er schuld over op de laatste dag van het jaar. Mozes vraagt: *Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid naar dat Gij te vrezen zijt?* Kennen is iets anders als bepraten. Overtuigen van zonde is het werk van Gods Geest. Juist waar een volk zich schuldig kent, is er plaats voor het Medicijn tegen de dodelijke kwaal. Christus heeft de sterke toorn Gods over de zonde ten volle gedragen. Voor heel de uitverkoren Kerk heeft Hij de drinkbeker vol vloek en gramschap tot de laatste druppel geleid. Doorleefde zondekennis brengt de kerk in de diepe vernedering

ds. G. Bredeweg,
Kruiningen

voor God en drijft uit tot God. Mozes bidt: *Leer ons alzo onze dagen tellen, dat wij een wijs hart bekomen.* Zowel bij aanvang als bij voortgang is onderwijs van de hemel nodig. Mozes vraagt om dagen te leren tellen. Mozes had al duizenden dagen geleefd. Was het niet beter om jaren te tellen? Een wedergeboren zondaar gaat dagen tellen. En hij zegt: O God, weer één dag van U gekregen, nog niet weggedaan; onbekeerd, onbekeerd, maar ik mag nog leven.

Vragen om een wijs hart betekent ontdekt te zijn aan het omdragen van een dwaas hart. Dat begint in het uur van de wedergeboorte. Dan gaan we ons leven leren zien in het licht van de eeuwigheid, de grote Godsontmoeting.

Ook na ontvangen genade vraagt Mozes om onderwijs. Hij vraagt om een wijs hart door het zien van zijn vergankelijkheid. Om de gramschap Gods tegen de zonde recht te mogen verstaan; om de Heere te leren vrezen en de korte tijd van zijn leven te besteden tot Zijn dienst. Vragen om een wijs hart betekent ontdekt te zijn aan het omdragen van een dwaas hart. Dat begint in het uur van de wedergeboorte. Dan gaan we ons leven leren zien in het licht van de eeuwigheid, de grote Godsontmoeting. Het eigen hart wordt als dwaas gekend als mijn ongerechtigheden én gerechtigheden tegen mij getuigen. Dan wordt het omkomen. Eeuwig wonder als dan de wijsheid Gods in Christus in beginsel wordt geopenbaard. Mozes is uit genade zalig geworden. God haalde hem thuis. Het komt op vrije genade aan. Oudjaar 2015 - wat ken ik van dit leven, wat is mijn enige troost?

In dit nummer

- 4** Week van de opvoeding 2015
- 7** Maar wat hebben deze schapen gedaan?
- 8** Preeklezen in de eredienst [11]

- 2** Oudjaar
- 3** Nieuwjaar
- 5** Het Schatboek [51]
- 6** Het merg van het Evangelie
- 9** Meegelezen in Het Schatboek
- 10** Boekennieuws
- 11** Kerkelijk jaaroverzicht 2015
- 15** Even maar...
- 16** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 17** Kerkdiensten
- 24** Kledingregels voor Avondmaalgangers?

Nieuwjaar

Uw werk - dat is het eenzijdige werk Gods, bewezen in de verlossing uit Egypte en de leiding in de woestijn. Ook het ingaan in Kanaän zal alleen waar worden door Zijn werk.

*Laat Uw werk aan
Uw knechten gezien
worden, en Uw
heerlijkheid over hun
kinderen.*

*En de lieflijkheid
des HEEREN onzes
Gods zij over ons;
en bevestig Gij het
werk onzer handen
over ons, ja, het
werk onzer handen,
bevestig dat.
Psalm 90:16-17*

ds. G. Bredeweg,
Kruiningen

Gezien worden – Heere, mag het zichtbaar worden dat U onder ons wil blijven werken? Het werk des Heeren kan lang verborgen zijn. Een levendgemaakte ziel heeft smart en nood. Hoe zal hij ooit met God in een verzoende betrekking komen? Hij spreekt meer met zijn wandel dan met woorden. Op Gods tijd wordt de tong losgemaakt. Dan gaat het over zijn dwaas werk en over Gods genadewerk. De waarachtige bekering is uit en door God; geheel en al - in en door de Zaligmaker. Heere wilt u in 2016 nog onder ons werken? Zou dat niet onze nieuwjaarsbede moeten zijn? Opdat hier een jongen en daar een meisje niet meer zou kunnen leven zoals vroeger, omdat ze God kwijt zijn. Maar ook opdat er doorbrekend werk mag zijn, zodat gehoord mag worden: Komt luistert toe wat de Heere aan mijn ziel gedaan heeft. Ja, opdat er een kennen en vervolgen te kennen van de Borg zou zijn. Niet alleen te leren een bedekte schuld, maar op rechtsgronden een vergeven schuld. Zodat gehoord mag worden dat er zielen gebracht zijn tot de bewustheid van het kingschap Gods.

En de lieflijkheid des HEEREN – de zaligheid is uit God. De wederliefde doet tot Hem uitgaan. Van nature doet een mens dat niet. In Adam heb ik mijzelf, de satan en de leugen lief gekregen. Toch begeert David de lieflijkheid des Heeren te aanschouwen (Ps. 27:4). Dat is: Den lieflijken godsdienst, waardoor de Messias met al Zijn weldaden wordt afgebeeld en God dagelijks geloofd en geprezen (kanttekening 9). Zonder bloedstorting is er geen vergeving. Het is Evangelie voor een doemschuldig en onverbeterlijk mens. Mocht het ook onze nieuwjaarsbede zijn: Maak mij lieflijk in Uw oog, doe mij delen in Uw heil. En bevestig Gij het werk onzer handen over ons, ja, het werk onzer handen, bevestig dat.

*Dat er doorbrekend werk
mag zijn, zodat gehoord mag
worden: Komt luistert toe
wat de Heere aan mijn ziel
gedaan heeft. Ja, opdat er
een kennen en vervolgen te
kennen van de Borg zou zijn.*

Mozes eindigt waar wij mee zouden beginnen. Hij staat eerst stil bij Gods werk, dan bij tijdelijk werk. Is dat bij u ook zo? Bevestigen betekent: *Regeer al ons voornemen en doen alzo, dat het van nu voortaan altoos door Uw genade vast en bestendig blijve; want zonder God vermogen wij niet (kanttekening 39).*

Deze bede is een diep-afhankelijk opzien en uitzien naar Gods werk voor tijd en eeuwigheid. Mozes kijkt voor een laatste keer terug, kijkt vooruit, maar bovenal omhoog. In zijn hart leeft het reine verlangen naar de openbaring van des Heeren genadeheerlijkheid over Zijn volk. In en door de beloofde Messias, de Heere der heerlijkheid. In Hem alleen is alles om 2016 in te kunnen gaan.

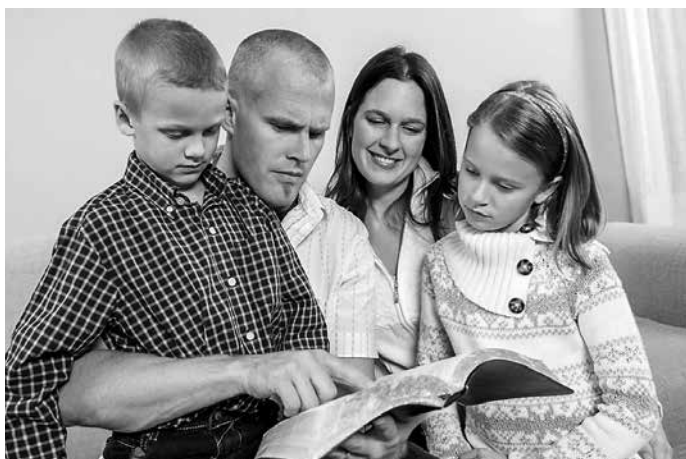
Week van de opvoeding 2015

Van 11 tot 15 oktober jongstleden werd in ons land de nationale opvoedweek georganiseerd. Deze jaarlijks terugkerende aandacht voor opvoeding is vooral bedoeld voor ouders. Dit jaar was het thema: "Geef me de vijf".

Werkgroep Gezin
van het Deputaat-
schap KGJO

Een positief geluid, dit thema was gekozen, omdat er voor de vijfde keer een week van de opvoeding was. Iedereen - zoals scholen, peuterspeelzalen, centra voor jeugd en gezin - kon eraan meedoen door zelf met anderen een activiteit te organiseren. Van alles was er mogelijk, zolang het maar zou gaan over de gewone opvoeding van elke dag en over de vragen, die daarbij horen. De bedoeling was om met elkaar tips en ervaringen, die met opvoeding en opgroeien te maken hebben, te delen. Via de website www.weekvandeopvoeding.nl is te zien dat in veel gemeenten activiteiten zijn geweest. Er was dus aandacht voor de gewone opvoedingsvragen. Blijkbaar hebben ouders daar echt behoefte aan. Uit het onderzoek, dat in het kader van de opvoedweek gedaan is, blijkt dat ouders in Nederland het goed doen. Ouders moeten elkaar vaker een pluim geven. De media zijn veel te negatief en geven tegenstrijdige informatie over opvoeding. Ook laat het onderzoek zien, dat het met 85 procent van de kinderen in Nederland goed gaat. Wel vinden ouders het ouderschap en het opvoeden moeilijker dan gedacht en de helft van de ouders voelt

Tijdens opvoedingsavonden wijzen ouders als moeilijkste onderwerp nogal eens de godsdienstige opvoeding aan.

zich verantwoordelijk voor het falen of slagen van hun kind. Tegelijk vragen vaders en moeders meer aandacht voor wat goed gaat bij het opvoeden. Tot zover enkele onderzoeksuitslagen naar aanleiding van de week van de opvoeding.

Concrete adviezen

Aandacht voor de dagelijkse, gewone opvoedingsvragen is uiterst zinvol. De dagelijkse verzorging en opvoeding van onze jongere kinderen en tieners doet er toe. Hoeveel strubbelingen kunnen er elke dag in gezinnen zijn! Hoe moeten die strubbelingen door moeder en vader (als hij er is) in goede banen geleid worden? Concrete adviezen zijn belangrijk en worden ook als helpend ervaren. Het stellen van grenzen en het handhaven ervan is een belangrijk opvoedingsmiddel. Dat weten ouders wel, maar het valt niet mee ze consequent uit te voeren... Het stellen en handhaven van grenzen is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Toch is het nodig want kinderen leren erdoor te gehoorzamen. Dat gaat de ene ouder gemakkelijker af dan de andere. Hoe komt dat? Veel factoren zijn er die het grenzen stellen kunnen beïnvloeden. Toch zou het antwoord op die vraag interessant zijn, omdat ouders in het delen van hun opvoedingshandelingen elkaar tot steun kunnen zijn.

Oog voor het goede

We weten dat er in gezinnen zeer moeilijke opvoedingssituaties kunnen zijn. Dan is er extra aandacht en begeleiding nodig om de dagelijkse opvoeding te stroomlijnen. Volgens het onderzoek gaat het echter in veel gezinnen wel goed. We mogen dat - zonder onderzoek - ook van onze gezinnen stellen. Natuurlijk loopt het soms stroef, maar zijn ouders - en ook kerk en school - niet te veel geneigd alleen naar die negatieve dingen te kijken? Het is wenselijk, dat we meer oog krijgen voor wat 'goed' mag (!) gaan. Bijbels verwoordt het: 'Wie ben ik, Heere HEERE, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?' (2 Sam. 7:18). Dan hebben én houden we oog voor de zegeningen, waarvan de oorzaak ligt in Gods goedheid. Merken onze kinderen dat? Bespreken we dat met elkaar en de kinderen? Horen ze dat in onze gebeden? Aandacht voor de gewone opvoedingsvragen is nodig. Als de dagelijkse gang van zaken zoveel blokkades veroorzaakt, is er weinig ruimte voor het aan de orde stellen van andere (diepere) opvoedingsvragen. Hoe gestroomlijnder de dagelijkse gang van zaken verloopt, hoe meer tijd daarvoor ontstaat.

Samen opvoeden

Het thema "Geef me de vijf" had ook als speerpunt het samen opvoeden. Dat zou voor ons betekenen: als gezin, school en kerk. Samen opvoeden! Dat is elkaar ondersteunen en indien nodig elkaar helpen. Samen opvoeden! Die mogelijkheid moeten we niet onbenut laten en waar het nodig en mogelijk is, de hand aan de opvoedingsploeg slaan.

Is de aandacht voor de dagelijkse gang van zaken in de gezinnen nodig, tegelijk is er een nog dringender aandachtsveld. Tijdens opvoedingsavonden wijzen ouders als moeilijkste onderwerp nogal eens de godsdienstige opvoeding aan. Dat is dan ook het verantwoordelijkste deel van de opvoeding.

Menig ouder ziet zich daarin tekort schieten. Hoe moet dat toch? Hoe nodig is het om zeker op dit terrein de handen ineen te slaan, temeer omdat er zoveel kapers op de kust zijn om onze jongeren van de Heere en Zijn dienst af te trekken.

reacties sturen naar: akarens@kliksafe.nl

Het Schatboek [51]

Zondag 49: **de derde bede, Uw wil geschiede**

Gods wil

Gods wil betekent in de Schrift Gods bevel, dat ons in Zijn Woord geopenbaard is en 'Gods geopenbaarde wil' genoemd wordt, zoals in de volgende Schriftplaats: 'Dit is de wil Gods, uw heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij' (1 Thess. 4:3). De gebeurtenissen, of beter gezegd: Gods raad en besluit over de gebeurtenissen en alle zaken in de wereld. Dit wordt 'Gods verborgen wil' genoemd. Want zij is niet geheel in Gods Woord geopenbaard, maar wordt dagelijks geopenbaard door wat er gebeurt, zoals geschreven staat: 'Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen' (Jes. 46:10).

Geloof in Christus

Deze (geopenbaarde) wil van God bevat drie hoofddelen: Hij bevat, dat wij in Christus geloven en zo behouden en zalig mogen worden. Zo verklaart Christus het Zelf, als Hij zegt: 'Dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage' (Joh. 6:40). Wij bidden dus dat God ons de kennis van Zijn Zoon wil schenken, opdat wij, die in Hem geloven, ons mogen schikken naar Zijn wil, en zo zalig mogen worden.

Heiligmaking

Hij bevat ook, dat wij, die door Christus van de zonde bevrijd zijn (Rom. 6:18), ons geheel mogen begeven tot de dienst der gerechtigheid, dat is: de wet Gods mogen gehoorzamen. Want de wet is niets anders dan een richtsnoer van de Goddelijke wil. Hiertoe vermaant ons de apostel, als hij schrijft: 'Dit is de wil Gods, uw heiligmaking' (1 Thess. 4:3). Dus bidden wij God in deze bede dat Hij onze harten wil neigen tot Zijn liefde en tot de gehoorzaamheid des geloofs, opdat wij, die God geheel dienstbaar gemaakt zijn, onze vrucht mogen hebben tot heiligmaking, en het einde het eeuwige leven (Rom. 6:22).

Volharding en lijdzaamheid

Eveneens bevat hij, dat wij door het kruis aan het beeld van Gods Zoon gelijkvormig gemaakt mogen worden, want de apostel leert dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk der hemelen (Hand. 14:23). Dus bidden wij in deze bede om standvastigheid van het geloof en om lijdzaamheid in tegenspoed, opdat wij door murmureren Gods wil niet tegenstreven.

Zondag 50: **de vierde bede, Geef ons heden ons dagelijks brood**

Dagelijks brood

Wij bidden hier om alle lichamelijke goederen, die voor dit leven nodig zijn, zoals voedsel, levensonderhoud, kleding, een goede gezondheid, vrede in het land; en ook om een heilzaam nut daarvan. Want het woord 'brood' betekent al deze dingen, door een Hebreeuwse wijze van spreken, die in de Schrift gebruikelijk is, zoals: 'In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten' (Gen. 3:19). 'Zelfs de man mijns vredes, op welken ik vertrouwde, die mijn brood at, heeft de verzenen tegen mij grotelijks verheven' (Ps. 41:10).

Oorsprong

Het nut van deze bede wordt in de catechismus op drie manieren aangewezen: Opdat wij daaruit 'erkennen dat God de Oorsprong alles goeds is'. Hij, Die het hele menselijke geslacht dagelijks alles verleent wat tot dit leven nodig is, behoort voorwaar voor de Werkmeester en Bron van alle goed gehouden en erkend te worden. Dit doet God dagelijks en op zeer milde wijze, zoals door deze bede geleerd wordt en de hele Schrift overvloedig getuigt.

Zegen

Opdat wij 'erkennen dat noch onze zorg, noch onze arbeid, noch Gods gaven zonder Zijn zegen ons gedijen'. Als onze zorg en arbeid zonder Gods zegen iets vermochten, zou het niet nodig zijn met onze gebeden tot Hem onze toevlucht te nemen. Maar omdat de nood ook de allerrijkste dwingt om Gods hulp en zegen te begeren, is het zekerder dan zeker dat al onze zorg en arbeid zonder Gods zegen nutteloos en tevergeefs zijn.

Vertrouwen

Opdat wij 'ons vertrouwen van alle schepselen aftrekken en op God alleen stellen'. God is de Oorsprong van alle goed, en onze staat is zo elendig, dat onze nood niet door onszelf of door enig ander schepsel verholpen kan worden. Daaruit volgt dat wij God van harte moeten bidden dat Hij ons door de kracht van Zijn Geest zodanig wil versterken, dat wij ons vertrouwen van alle schepselen aftrekken en het op Hem alleen stellen. Want waarom zouden wij aan onszelf blijven hangen, als onze nood niet door onze zorg en of door onze arbeid verholpen kan worden? En waarom zouden wij ons vertrouwen van God aftrekken, als Hij de Oorsprong van alle goed is, en alle gaven die wij van Hem ontvangen hebben, zonder Zijn zegen ongelukkig en schadelijk voor ons zijn?

Het merg van het Evangelie ^[11]

J.H. Madern,
Bergambacht

Nu we "The Marrow" inhoudelijk hebben overdacht, willen we stilstaan bij het conflict in de Schotse kerk dat bekend is als de "Marrow Controversy" (Marrow-conflict).

We zagen in deel 1 van deze serie dat het boek van Fisher in Schotland onbekend was totdat Thomas Boston het in 1700 ontdekte. De leer van "The Marrow" leidde tot een theologisch conflict en uiteindelijk tot een afscheiding van de Schotse kerk in 1733. Wat was de aanleiding hiervan? Indirect ligt de aanleiding in een gebeurtenis op de classis in Auchterarder, een plaatsje in Schotland, ten noorden van Edinburgh. In 1717 kwam daar de classis bijeen in verband met een proponentsaanvraag. Een jonge man, William Craig, begeerde na zijn theologische opleiding toegelaten te worden tot de bediening van Woord en sacrament. De classis had eerder een besluit genomen om in verband met het groeiend neonomianisme (Richard Baxter) van iedere kandidaat te vragen om als belijdenis uit te spreken: 'Ik geloof dat het niet zuiver en rechtzinnig is om te leren dat wij de zonde moeten verlaten voorafgaande aan ons komen tot Christus.'

Ook aan William Craig werd gevraagd om deze belijdenis uit te spreken. Hij weifelde en zei tenslotte dit niet te kunnen onderschrijven. De classis verleende hem toen niet de begeerde preekbevoegdheid en hij werd niet beroepbaar gesteld. Craig beriep zich op de General Assemblée (Schotse generale synode).

Een conflict met de synode

De synode veroordeelde het optreden van de classis van Auchterarder, noemde het 'onzuiver en verwerpelijk' en droeg de classis op deze belijdenis niet meer te gebruiken. De synode meende dat het gebruik van deze belijdenis voortkwam uit antinomiaanse gevoelens (Tobias Crisp). Maar dat was niet het gevoel van de classis en de broeders verzetten zich dan ook tegen deze mening van de synode.

Er ontstond een theologische discussie over de kernvraag: 'Maakt Christus ons heilig of maken wij ons heilig voor Christus?' Dat was het punt van de classis en dat was meer uit zorg voor het neonomianisme dan uit zorg voor het antinomianisme. In 1742 verwoordde de classis van Auchterarder in een geschrift dat de ware heiligmaking vrucht van Christus is en niet van een mens. Naar de mening van de classis keerde de synode dit juist om. De classis zag in het standpunt van de synode een neonomiaans en arminiaans gevoel.

Thomas Boston

Op de synodevergadering was Thomas Boston als afgevaardigde aanwezig. Hij zat naast John Drummond, ook predikant in de classis Auchterarder. Boston was het niet eens met de veroordeling van de synode. Hij stond achter de "Auchterarder Creed" (Creed

= geloofsbelijdenis), maar vond dat de belijdenis niet goed was verwoord. Uit de omschrijving van de belijdenis kon men de indruk krijgen dat de classis de levensheiliging niet noodzakelijk vond. Boston kreeg met Drummond een gesprek over het Evangelie-aanbod in de prediking. Hij vertelde aan Drummond dat hij veel licht over deze zaak had gekregen door het lezen van "The Marrow of Modern Divinity" van Edward Fisher.

James Hog

Na dit gesprek met Boston ging Drummond op zoek naar het boek van Fisher en vond een exemplaar. Hij vond het zo onderwijzend dat hij het aan zijn vriend James Webster gaf en Webster gaf het op zijn beurt aan James Hog. Hog was een gezien predikant in Carnock die veel had gepubliceerd. Toen hij "The Marrow" las, was hij er zo mee ingenomen dat hij zorgde voor een nieuwe uitgave. Hij schreef zelf een voorrede over de wet en het Evangelie. Die nieuwe uitgave verscheen in 1718, kort na de veroordeling van de "Auchterarder Creed". Deze nieuwe uitgave van "The Marrow" versterkte de discussie die was ontstaan tussen de synode en de classis van Auchterarder. De discussie werd heftiger en "The Marrow" werd door synodeleden als een antinomiaans geschrift bestempeld.

De leer van "The Marrow" leidde tot een theologisch conflict en uiteindelijk tot een afscheiding van de Schotse kerk in 1733.

N.a.v. "Het merg van het Evangelie; met aantekeningen van Thomas Boston", Edward Fisher, uitg. Brevier, Kampen, ISBN 978 949 158 3667, 428 blz.; € 39,90.

Deze beschuldiging deed James Hog besluiten om het boek te verdedigen en de beschuldiging te weerspreken. Hij schreef een pamflet en legde daarin de juiste verhouding tussen de wet en het Evangelie uit. Door de verschijning van dit pamflet nam de polemiek over "The Marrow" toe. Er verschenen meer pamfletten, voor en tegen het boek van Fisher. Zo ontstond in 1718 "The Marrow Controversy", een theologisch debat over geloof, aanbod van genade, verbond der genade, boetvaardigheid en heiligmaking. In 1722 veroordeelde de synode de leer van "The Marrow". Het zou elf jaar later leiden tot een trieste breuk in de Schotse kerk.

(wordt vervolgd)

Maar wat hebben deze schapen gedaan?

Ds. J.B. Bel (1893-1959) werd in 1942 predikant van de Gereformeerde Gemeente te Dirksland. In 1947 waren er op Goeree-Overflakkee zeven gemeenten. Naast de eigen gemeente had ds. Bel zes consulentgemeenten. Hij diende dus zeven gemeenten, en daarom werd hij op vergaderingen door ds. G.H. Kersten wel begroet als 'de bisschop van de zeven gemeenten van Klein-Azië'. De heer W. Droogers uit Geldermalsen, oud-ambtsdrager van de Gereformeerde Gemeente te Middelharnis, herinnerde zich een zondag toen ds. Bel Woord en sacrament bediende in Middelharnis.

Onze gemeente in Middelharnis kreeg in 1950, na 22 jaar vacant te zijn geweest, de eerste predikant, met de komst van kandidaat G. Zwerus. Voor die tijd was steeds de predikant van Dirksland de consulent. In 1949 was dat ds. J.B. Bel.

Vóór hij nog in datzelfde jaar het beroep aannam naar Krabbendijke, bediende hij bij ons het Heilig Avondmaal. Dat had hij meermalen met stichting mogen doen. Maar dat was die ochtend zo geheel anders. In de preek en de bediening bleef het dor.

Als we in die tijd 's zondags een predikant hadden, hielden we driemaal dienst, voor de gezinnen; vaders en moeders konden dan meer naar de kerk. Er waren toen veel minder predikanten dan nu. Die middag preekte ds. Bel over de Catechismus; ook dat ging niet.

's Avonds kwam hij zeer moedeloos de consistorie binnen. Hij liet zich in zijn stoel vallen en zei: 'Ik ben helemaal leeg. Het is de hele dag: 'Twist met mijn twisters, Hemelheer!'

Ouderling Koppelaar sr. was de ouderling van dienst. In zijn gebed mocht hij de moedeloze predikant dringend-smekend opdragen. We zuchtten alle zes mee. Toen was de orde van dienst nog zo, dat de ouderling de eerste psalm opgaf. Onder

het zingen kwam de kerkenraad met de predikant binnen. Onder het lezen van het teksthoofdstuk zagen we ds. Bel in tranen. Zou er iets gebroken zijn? Toen hij moest beginnen, kwam er geen votum. Destijds spraken de studenten nog geen votum uit. Het votum uitspreken was evenals de zegen voorbehouden aan de predikant. De studenten begonnen met een zeer kort gebed. Als student was hij gewend geweest te beginnen met de woorden van Psalm 123: 'Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de hand hunner heren; gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouwe, alzo zijn onze ogen op den HEERE, onze God, totdat Hij ons genadig zij'.

Dat bad hij ook nu, voordat hij de zegen uitsprak. Diep afhankelijk, smekend klom het.

Zo was ook het grote gebed. Zo eerlijk vroeg hij: 'Heere, als U me ook nu voorbijging, dan is het rechtvaardig, maar wat hebben deze schapen gedaan?' Zoals David dat bad voor zijn volk, toen de pestziekte zou uitbreken.

Wat ging het nu anders met de preek! De nabetrachting was uit 1 Petrus 1:18 en 19: 'Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandel, die u van de vaders overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam'.

Met zoveel opening mocht hij nu spreken: die ijdele wandel, maar dan ook die Verlosser met Zijn dierbaar bloed, waar het Avondmaal ook van sprak. Zo mocht het toch een avondmaalszondag worden, onvergetelijk!

In Krabbendijke is ds. Bel overleden. Daar rust zijn stof tot de jongste dag. Dan mag hij met 'schapen' uit onderscheidene gemeenten hetzelfde zingen als in de tekst van de avonddienst verwoord was: 'Gij, o Lam Gods, zijt waardig te ontvangen de lof, eer en dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed'.

Preeklezen in de eredienst [11]

In onze gemeenten worden ouderlingen regelmatig geroepen voor te gaan in leesdiensten. Dat kan een hele strijd betekenen. Het opzien kan groot zijn, want preeklezen geschiedt voor het aangezicht des Heeren. Aan een aantal ervaren ouderlingen hebben we enkele vragen voorgelegd, o.a. over de eerste preek die gelezen werd, over herinneringen aan een onvergetelijke dienst, en over goede raad aan jonge broeders.

Een ouderling

De stapel boeken naast de stoel groeit gaandeweg aan. Achter elk uftstekend blaadje zit een mogelijke preek. Maar welke moet het worden? De een is wel mooi, maar ook wat scherp. De ander is eenvoudig en begrijpelijk, maar wel wat lang. Zal ik dan toch maar... 'Heere, wijs mij toch de weg!'

Wie herkent het beeld niet? Soms is de keuze eenvoudig, zeker bij een verplichte catechismuspraak. Soms staat de keus bij voorbaat vast: Die preek ga ik een keer lezen. Maar vaak is het een worsteling. Een strijd vooraf, tijdens en erna. Het is in dertig jaar ambtsdragerschap ook niet gemakkelijker geworden, helaas.

Die eerste keer, dat ging nog wel. Als jonge, pas bevestigde ouderling werd ik door de scriba gebeld op zaterdagmorgen: 'De dominee is ziek. Zou je er kans toe zien?' Met meer trouw dan durf antwoordde ik: 'Ja', en ging op zoek naar een lijdenspraak. Dat werd een drukke dag! Het werd een preek van ds. J. van Haaren uit "De lijdende Middelaar". De Heere was trouw en met blijdschap werd de arbeid verricht.

Een beschamende vraag werd wel ervaren: 'Maak je je nu zo druk om *jouw* werk of gaat het je om het werk des Heeren?' Wat is het moeilijk om te dienen. Het gaat immers niet om *mijn* gevoel bij een preek, maar om de vraag: 'Heere wat wilt Gij dat ik doen zal!'

Het bleef een spanningsveld. Aan de ene kant zijn er praktische eisen. Is de preek afgestemd op de gemeente? Begrijpt onze jeugd uit het digitale tijdperk het ook? Is er ook onderwijs voor de meer gevorderden op de weg? Is er voldoende sprake van separatie? Maakt het mensen jaloers op de dienst des Heeren?

Aan de andere kant moet je als lezer ook iets 'hebben' met een preek. De inhoud moet door je hart heen gaan. Dat bepaalt natuurlijk niet de keuze, maar het speelt wel degelijk mee. Dat hart... in hoeverre mag emotie een rol spelen bij het lezen? 'Kijk daar voor uit!' leerde ik van de oude en wijze ambtsbroeder met wie ik veel optrok. 'Wél met gevoel, maar niet overgevoelig,' zei hij, 'dat leidt allemaal van de zaak af.'

Wees maar eerlijk, maak het lezen van preken in de eredienst niet mooier dan het is. Er kan wat afgetobd worden op de preekstoel. Al lezend kunnen er zoveel gedachten rondgaan. Dan schreeuwt het je toe: 'Houd er toch mee op, wie ben je zelf toch?' Dan mag, achteromziende, opgemerkt worden dat Hij Die roept ook getrouw is. Hij kan bij tijden geven dat het hart van liefde overloopt en er iets persoonlijk mag worden ervaren van wat al lezend aan de gemeente wordt verkondigd.

Aan het lezen gaat het openbaar gebed vooraf. De dienstdoende ouderling is dan de mond van de gemeente tot God. Wat moeilijk om op ordelijke wijze tot die heilige God te naderen. Ook daarvoor had mijn oude ambtsbroeder een goede raad. 'Bedenk altijd dat je spreekt voor Gods aangezicht en niet tegen de gemeente.' Ook wees hij op de valkuil om te lang te bidden, ook niet als 'het wel mag gaan'. Wat ligt dat gebed teer! Je zou soms wel willen vluchten. Vooral als de binnenprater je belaagt. Maar soms geeft de Heere een ambtelijke zegen die ook het eigen hart verblijdt. Wat wordt het dan een liefdedienst die nooit zal verdrieten.

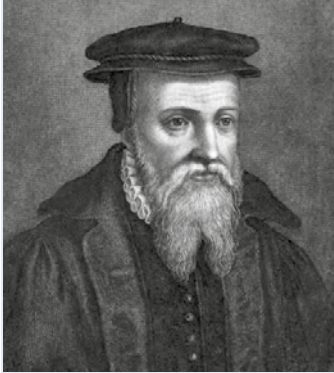
Een gevoelig punt kan de lengte van de leespraak zijn. Feit is dat tegenwoordig de spanningsboog heel wat korter is dan vroeger. Heel lang geleden raadde mijn grootvader, een broodnuchtere predikant, zijn ouderlingen al aan om het kort te houden. Een wijze raad, die ook vandaag nog geldt. Het maakt de keus niet eenvoudiger, want dan vallen veel preken af. Hoewel, soms kan het overslaan van de inleiding uitkomst geven. Tenminste, als die voorrede niet onmisbaar is voor de preek.

Er zijn gelukkig Aärons en Hurs in de gemeente. Het is tot troost als je weet dat er zuchters zijn die je opdragen in hun gebed. Het verblijdt zo zeer als je achteraf hoort dat de Heere onderwijs heeft willen geven uit de gelezen preek. Dan heeft de Koning dat eenvoudige middel willen gebruiken. Want Hij gaat door met Zijn arbeid. Ook in onze tijd. Dat geeft rust. Het hangt niet af van kleine en zondige ambtsdragers. Zij zijn slechts nietige radertjes. Wat een verwaardiging om dit werk te mogen doen. En als de vraag zou klinken: 'Heeft het u ooit aan iets ontbroken?' dan is het antwoord altijd weer: 'Nee Heere...'

Meegelezen in Het Schatboek

Zacharias Ursinus (1534-1583)

Aan het meelezen in Het Schatboek komt met deze aflevering een einde. In het slot van de catechismus komt de begeerte van de bidder openbaar: de verheerlijking van Gods deugden. Als de bidder dáár gekomen is, kan hij ook 'amen' zeggen.

We mogen wel zeggen

dat dit de troost is geweest voor de opstellers van de catechismus. In Christus wordt Gods Naam weer verheerlijkt. De arme zondaar, die door wederbarende genade door Gods Geest in Christus is ingelijfd, mag daarin delen, hier ten dele, straks volmaakt.

Vlak voor dit slot klinken de twee laatste beden, die in Zondag 51 en 52 verklaard worden. In de eerste van deze twee wordt gebeden dat wij in Gods genade en gunst, waaruit wij door de zonde gevallen zijn, hersteld mogen worden. In de tweede, dat wij die daarin hersteld zijn, vervolgens bewaard mogen worden tegen alle geweld van onze vijanden, die ons van Gods genade en gunst proberen te beroven.

Bede om schuldvergeving

Vergeving der zonden is de wil in God om de uitverkorenen de zonden niet toe te rekenen, maar te vergeven en hun de voldoening van Christus de Middelaar toe te rekenen, en hen vanwege die voldoening als rechtvaardigen aan te nemen, van de dood te bevrijden en het eeuwige leven te schenken. Hij scheldt ook de schuld of de straf kwijt.

Bede om bewaring

Wij bidden dat God ons niet in Zijn verzoeking leidt, dat wil zeggen: dat Hij ons niet verzoekt om ons te beproeven boven hetgeen wij kunnen verdragen, want onze zwakheid is zeer groot. Of dat Hij, als Hij ons verzoekt, krachten wil geven om staande te kunnen blijven.

Wij bidden dat Hij ons ook niet leidt in de verzoeking van de duivel, dat wil zeggen: dat Hij niet toelaat dat de duivel, de wereld of ons vlees ons aanzetten tot zondigen. Of dat Hij, als Hij het toelaat, ons bijstaat, opdat wij niet zondigen en niet geheel afvallen.

Bede om verlossing

'De boze' betekent:

- Het kwaad van de misdaad of de zonde.

- Het kwaad van de straf of de ellenden, waaraan ook de wedergeborenen in dit leven onderworpen blijven, vanwege de overblijfselen van de zonden.
- Vooral de duivel, die de auteur en bouwmeester van alle kwaad is.

Onze vijanden, vooral de duivel, de wereld en ons eigen vlees, zijn vele en hun macht is groot. Onze zwakheid hier-teenover is zo groot, dat wij van onszelf niet een ogenblik tegen deze onze vijanden kunnen bestaan.

Het besluit

Uw is het Koninkrijk

'Omdat Gij, o Vader, onze Koning zijt, Die al het goed en kwaad in Uw macht hebt, en wij Uw onderdanen zijn, zo bidden wij U dat Gij door Uw voorzienigheid ons bijstaat en behoudt. Want Gij hebt Uw onderdanen lief, en alleen Uw bescherming dient ons tot zaligheid.'

en de kracht

'Verhoor ons, o God, en schenk ons hetgeen waar wij om bidden, want Gij kunt het, ja, Gij *alleen* kunt het. Want Gij zijt machtiger dan alle vijanden, en bij U alleen is alle macht, die gepaard gaat met de hoogste goedheid.'

en de heerlijkheid

'Wij bidden dit om Uw heerlijkheid. Alleen van U, de waarachtige God en hoogste Koning, bidden en verwachten wij al deze goederen. Wij belijden dat Gij de Auteur en Bron van alle goed zijt. Daarom geven wij U deze lof en heerlijkheid, want die komen U toe. Wil ons dan verhoren vanwege Uw heerlijkheid.'

in der eeuwigheid

De mensen hebben ook een koninkrijk, kracht en heerlijkheid. Maar omdat zij sterfelijk zijn, vergaat wanneer zij sterven ook al hun heerlijkheid. Gods Koninkrijk, kracht en heerlijkheid zijn echter buiten alle tijd en zonder einde.

Amen

Wanneer wij ons gebed met dit woordje besluiten, moeten we weten dat dit woordje niet een deel van het gebed is, maar:

- Een waarachtig en oprecht verlangen dat hetgeen waar wij om bidden, vast en zeker zal gebeuren, en dat God ons gebed zo zeker zal verhoren als wij ernstig en oprecht bidden.
- Een belijdenis van ons vertrouwen, namelijk dat wij vast vertrouwen dat wij zeker verhoord zullen worden.

Ten slotte: ds. P. Honkoop sr. eindigde zijn preken nogal eens met de zin: Gode tot eer en onze ziel tot zaligheid! Daarmee is ook dit leer- en troostboek samengevat. De Heere geve dat deze troost door soevereine genade geleerd mag worden.

Boekennieuws

"Sterven om te leven", Ralph Erskine; uitg. Brevier, Kampen; ISBN 978-94-91583-44-5; 176 pag.; € 14,90.

Sterven om te leven

Dit boek gaat over één van de bekendste preken van Ralph Erskine. Het betreft een uitvoerige verhandeling over Galaten 2:19: 'Ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou'. Een preek die blijft spreken, zoals ds. J. IJsselstein in zijn Woord vooraf, terecht opmerkt.

R. Erskine preekte meerdere keren over deze tekst in verband met de nabetrachting op het Heilig Avondmaal. Achteraf werkte hij die preken uit tot deze verhandeling. Na een korte uitleg over het verband waarin de tekst staat, volgt een rijke uitleg en toepassing.

Erskine verklaart hoe Gods kind sterft aan de wet. Daarbij komt aan de orde aan welke wet de gelovige sterft, wat dit sterven inhoudt, wat de kenmerken van deze dood zijn, enzovoort.

Vervolgens staat hij stil bij het leven van de gelovige. Indringend is zijn spreken over

de noodzaak van het sterven voor het leven. Daarna volgt een uitvoerige toepassing waarbij zelfonderzoek, klacht, vermaning en onderrichting aan de orde komen. Dit gebeurt op de voor puriteinen kenmerkende manier waarbij ongelovigen en gelovigen ernstig en liefdevol worden aangesproken.

De tekst van de preek is opnieuw uit het Engels vertaald. Om de leesbaarheid te bevorderen zijn tussenkopjes geplaatst.

In de verzamelde werken staat er boven deze preek 'Het sterven aan de wet en het leven naar het Evangelie, of de dood der wettische gerechtigheid en het leven der evangelische heiligheid'. In de verantwoording wordt dit kort aangegeven.

Het is van belang om de tijd waarin deze preek werd gehouden enigszins te duiden.

Broeder IJsselstein doet dat in zijn voorwoord. Het zogenaamde neonomianisme is in opkomst. Er worden voorwaarden gesteld: het Evangelie is alleen bestemd voor een bepaald soort mensen. Bekering, geloof en gestalten werden als een nieuwe wet gepreekt waaraan de mens eerst moet voldoen.

Scherp ontdekt Erskine in dat opzicht de wettische gesteldheid in de mens, ook in de kinderen van God. 'Zelfs in een gelovige blijft er nog iets van een wettische gezindheid, zijn leven lang. Zijn eigen ik en zijn eigengerechtigheid worden menige slag toegediend, maar ze steken steeds weer opnieuw de kop op... Zij die denken het Evangelie goed genoeg te kennen, verraden onwillekeurig hun onwetendheid. Niemand kan té evangelisch zijn; de mens heeft zijn hele leven nodig om zijn wettische aard kwijt te raken'. Het Bijbelse evenwicht ontbreekt niet. De beschuldiging van het andere uiterste, het antinomianisme, snijdt geen hout. De ontdekkende kracht van de wet klinkt in alle scherpste.

Een mens moet alles verliezen voor God. Ook als na ontvangen genade toch weer stilletjes gebouwd wordt op iets van onszelf. In de rechtvaardiging sterft de zondaar aan de wet. In de heiliging begeert de geredde zondaar te leven naar de wet om die te doen uit dankbaarheid, door het geloof, in Christus krachten.

Duidelijk laat Erskine zien dat de mens ten opzichte van de rechtvaardiging de wet los moet laten, dood moet zijn voor de wet. Alleen degene die enkel uit genade rechtvaardig voor God is, kan beginnen heilig voor Hem te leven. Niet vanuit een wettische, maar vanuit een evangelische geest. 'Maar nu, voor de gelovigen, met Christus verenigd en der wet afgestorven: Denk er wel aan, dat u ondanks dit alles geen wetteloos leven kunt leiden. Ik vermaan u Gode te leven, nu u der wet bent gestorven'.

Hoe actueel is boodschap van deze prediking! De vragen rond wet en Evangelie zijn vandaag volop aanwezig. De uitersten van het activisme van het overwinningsevenen en de dode lijdelijkheid zorgen voor verwarring. Het kost wat inspanning om een preek als deze tot je te nemen. Maar wat heeft de lezer veel in handen. Goed dat preken als deze het licht zien!

ds. W. Harinck,
Moerkapelle

“

Vraag: Welke ellende heeft de val over de mens gebracht?

Antwoord: Door de val heeft de mens de gemeenschap met God verloren en Gods ongenoegen en vloek over zichzelf gehaald. Daardoor zijn we van nature kinderen des toorns, gevangen slaven van de satan en terecht aan alle straffen in deze en de toekomstige wereld onderworpen.

DE GROTE CATECHISMUS
VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden',
Thera Tanis-Baars/prof. dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Kerkelijk jaaroverzicht 2015

Bloed en vuur en rookdamp

De bekende dichter uit het Reveil, Willem Bilderdijk, schreef eens:
*"De tijd is boven alles vlug
en vrucht'loos roept men hem terug."*

Dat wordt onderstreept als opnieuw een jaaroverzicht moet worden samengesteld. Het einde van het jaar onzes Heeren 2015 nadert met rasse schreden, terwijl het begin nog vers in het geheugen ligt. De tijd terughalen lukt geen mens. Ze leeft slechts in de herinnering voort. 'We brengen onze jaren - niet slechts onze dagen - door als een gedachte', bidt Mozes zo terecht. Om die herinnering echter enigszins levend te houden is het goed om elk jaar een overzicht te plaatsen in ons kerkelijk weekblad van de meest opvallende gebeurtenissen. U begrijpt de bedoeling van 'enigszins'. Waarbij het besef van belang is dat er veel ongenoemd blijft en - misschien wel het belangrijkste - in het verborgene geschiedt. Al zal ook dat eens openbaar komen.

De wenteling van dagen, weken, maanden en jaren valt ook niet te keren. De tijd schrijdt onverbiddelijk voort. En het lijkt erop dat dit steeds sneller gaat. Alsof de tijd hijgt naar het einde. Verwachten wij ook dat einde? Is er een uitzien? Of zoeken we de tijd te vertragen omdat er geen verlangen is naar de grote toekomst die Gods Kerk wacht? Slaan we onze pinnen vaster in en zijn we druk met het verankeren van de touwen van onze aardse tabernakel? Al die inspanning zal niet baten, want onze tijd gaat gestaag voort ...naar de eeuwigheid.

Vergezicht

In één profetisch vergezicht ziet Joël de pinksterdag en de laatste dag, met daartussen 'de laatste dagen'. Daarmee bedoelt hij de nieuwe en laatste bedeling tussen de eerste en tweede komst van Immanuël. Zijn tweede komst met glorie tot zaligheid van al de Zijnen en tot de ondergang van al Zijn vijanden. Joël ziet het als het ware in elkaars verlengde liggen, onlosmakelijk aan elkaar verbonden. En dat is waar, ook al zitten er eeuwen tussen. Voor God is duizend jaar immers als een dag. De zekere voltoering van 's Vaders welbehagen, de genadeheerschappij van de Priester-Koning van Psalm 110 en de krachtige werking van de uitgestorte Geest zijn niet te stuiten. Welke duistere machten er ook tegenop zullen komen. Dat laatste zal niet gering zijn. In het wegvallen van alle remmen. Om te huiveren! Met drie kernwoorden beschrijft Joël die verwoestende krachten die al sterker zullen worden: bloed en vuur en rookdamp. Petrus neemt in zijn pinksterpreek van Hand. 2 deze woorden over en past ze toe. 'Dit is wat gespro-

ken is...' En de vervulling van dit profetenwoord in vertroosting en bedreiging was niet voltooid met de pinksterdag. We leven ook nog in 'deze laatste dagen'. Dagen waarin - Gode zij dank - de Geesteswerkingen nog mogen blijken en in het hart mogen worden ervaren. Daarom belijden we van ganser harte met de NGB, artikel 27: 'wij geloven en belijden een enige, algemene Kerk, dewelke is een vergadering der ware Christgelovigen, al hun zaligheid verwachtede in Jezus Christus, gewassen zijnde door Zijn bloed, geheiligd en verzegeld door de Heilige Geest. Deze Kerk is geweest van den beginne der wereld af en zal zijn tot het einde toe; gelijk daaruit blijkt dat Christus een eeuwig Koning is, Dewelke zonder onderdanen niet zijn kan'. Hier zetten we vaak een punt! Maar hier stopt het geloofsartikel niet. Omdat het vergezicht van Joël hier niet stopt en de preek van Petrus ook niet. Er is ook een andere kant. Laten we toch niet verzwijgen: bloed en vuur en rookdamp. Onze belijdenis vervolgt eerlijk: 'En deze heilige Kerk wordt door God bewaard, of staande gehouden tegen het woeden der gehele(!) wereld; hoewel zij somwijlen een tijdlang zeer klein en als tot niet schijnt gekomen te zijn in de ogen der mensen... en is niet gelegen, gebonden of bepaald aan een zekere plaats of aan zekere personen....' Afgrijselijk veel bloed vloeide in 2015; het oorlogsvuur werd alleen maar meer en alom de rookdamp, steeds verstikkender. De ene bloedstroom na de andere, meedogenloos. De ene brandhaard na de andere, niet te blussen. En dan al die verstikkende en verwoestende bommen. Dit hebben wij in 2015 van het paradijs gemaakt!

Christenvervolging

Dat naar de beleving van veel mensen de tijd steeds sneller gaat, heeft ongetwijfeld

Ds. T.M. van Dijk overleed op 16 februari in de leeftijd van 78 jaar. Hij diende de gemeenten Rotterdam-Alexanderpolder, Veen en Oostereind (Texel). In 2014 kreeg hij emeritaat.

Ds. J. Mol overleed op 22 mei in de leeftijd van 93 jaar. Hij was predikant van Hardinxveld-Giesendam, Rijsen-Zuid, Elspeet en Werkendam. Na zijn emeritaat in 1992 verleende hij hulpdiensten in Drachten en in Rijssen-West.

Ds. G. Mouw kreeg op 12 juni 2015 eervol emeritaat. Sinds 1982 diende hij de gemeenten van Genemuiden, De Valk-Wekerom en Uddel.

Beroepingswerk 2015

	Van:	Naar:
Ds. A.J. de Waard	Utrecht	Nieuwdorp
Ds. G.J.N. Moens	Meliskerke	Lisse
Ds. J.J. Tanis	Middelburg-Z	Boskoop
Ds. G.J. Baan	Kalamazoo	Vlissingen
Ds. A.A. Brugge	Ede	Lethbridge
Ds. E. Bakker	Scherpenisse	Veen
Ds. L. Terlouw	Barendrecht	Utrecht
* Ds. R. Boeder	Terwolde	Dirksland
* Ds. A.P. Baaijens	Doetinchem	Aagtekerke
* Ds. S. Maljaars	Middelharnis	Meliskerke
Kand. H. Brons		Vlaardingen
Kand. H. v.d. Heiden		Wageningen
Kand. W.A. Zondag		Woerden

* de bevestiging en intrede van deze predikanten zullen D.V. begin 2016 plaatsvinden.

te maken met volle agenda's, de overvloed aan nieuws en informatie en de geweldige druk(te) op het wereldtoneel. Wie maar even terugkijkt op het achterliggende jaar zal zien dat er veel, heel veel in de wereld is gebeurd. De internationale spanningen lopen op. Daarbij baren de opmars van de islam en de terreur van IS in het bijzonder veel zorg. Het is schokkend te zien hoe deze extremistische moslims dood en verderf zaaien. De gebeurtenissen in Parijs liggen nog vers in het geheugen. Veel mensen zitten in angst. Tienduizenden mensen zijn op de vlucht geslagen, waardoor er met name in Europa grote problemen en vooral ook spanningen ontstaan. Tegelijk plaatst hun komst kerken en christenen voor de vraag: hoe kunnen we bijdragen aan het lenigen van hun nood, vooral de geestelijke nood. In verschillende gemeenten zijn initiatieven om vluchtelingen in aanraking te brengen met de boodschap van de Bijbel.

Mede door de opmars van de islam neemt de druk op christenen in deze wereld toe. In veel islamitische landen in Azië en Afrika is er voor christenen geen mogelijkheid om in vrijheid samen te komen en het geloof te belijden. De lijst van landen met de zwaarste christenvervolg is elk jaar nog schrikbarend lang. Aan de top staat Noord-Korea met zijn communistische dictatuur. Ons gebed mag wel gedurig zijn: 'Ai, hoor naar hen die in gevangenis kwijnen....' Tegelijk laat die lijst zien hoe groot het voorrecht is dat wij hier in Nederland

in vrijheid naar de kerk kunnen. Een synodale werkgroep wil de bezinning hierop stimuleren.

Secularisatie

Te pas en te onpas horen we deze term. Wat is 'secularisatie' (verwereldlijking) eigenlijk? De (langzame) losweking van Gods Woord en inzettingen. Omdat men er niet meer in geïnteresseerd is: 'het zegt me niets, het doet me niets, ik denk er anders over, ik weet er weinig van, ik bepaal dat zelf wel'. We kunnen hele verhalen over onze samenleving vertellen en ons hoofd schudden. Maar hoe is het met de plaats van dit Godswoord in ons dagelijks leven? Met de kennis van dit Woord in ons huis? Met het werkelijke gezag ervan in de levenspraktijk? Met de indrukken van de waarheid en ernst ervan in onze ziel? En vooral met de levendmakende kracht ervan? Want daar komt het op aan. Anders drijven we vroeg of laat mee in de krachtige maalstroom van de tijd. En ons arme nageslacht zeker! 'Gedenk dan ... en bekeer u; en zo niet, Ik zal u haastelijk bijkomen en zal uw kandelaar van zijn plaats weren...' (Openb. 2: 5). Alleen waarachtige bekering tot God zal ons doen staande blijven te midden van de golfslag van de secularisatie en van bloed en vuur en rookdamp. In eigen land neemt de secularisatie nog steeds toe. Schokkend is dat minder dan 10 procent van de bevolking nog naar de kerk gaat. De onwetendheid aangaande het christelijk geloof is groot en de afkeer ervan neemt toe. Sprekend voorbeeld is de zondagsopenstelling van winkels die in steeds meer gemeenten is toegestaan. Het lijkt erop dat de libertijnse lobby dit tot speerpunt heeft gemaakt. Vaak beseffen wij kerkmensen nog onvoldoende dat we echt een minderheidsgroep zijn geworden. Als behorend tot een kleine kerkelijke gemeenschap past ons slechts trouw, ootmoed en dienstbaarheid, opziende naar Boven. Op welke plaats we persoonlijk dan ook staan. Laten we de grote waarde van met name ons huwelijk en gezin hoogachten; in ons goddelijk beroep gewetensvol; in ons doen en laten een voorbeeld. Moge de eer van God en het welzijn van onze naaste merkbaar wegen! God zal dan in stilheid en in betrouwen onze sterkte zijn. Door goed en kwaad gerucht.

Ongestoord kerkelijk leven

Toch is het goed om naast alle zorgen,

ook het vele goede dat ons nog is gelaten te benoemen. Het kerkelijk leven kon in het achterliggende jaar ongestoord doorgaan. Kerkdiensten, catechisaties en kerkelijke vergaderingen werden gehouden zonder dat iemand ook maar een strobreed in de weg legde. We kunnen nog 'vergaderen' (NGB 27). We hebben nog de ambten, de goede inzetten Gods (NGB 28-31). Dat de verkondiging van het Woord ongehinderd doorging, vinden velen gewoon. Maar dat is het natuurlijk niet. Daarbij voelt een groot aantal gemeenten wel de nood van het predikantentekort omdat ze vacant zijn.

In het achterliggende jaar verhuisden zeven predikanten naar een andere gemeente. Drie hopen dat aan het begin van het nieuwe jaar te doen. Daarnaast namen drie kandidaten een beroep naar een gemeente aan. Aan de Theologische School werd één student toegelaten. In totaal volgen nu tien mannenbroeders daar de lessen. Mannen die dringend het gebed van de gemeenten nodig hebben. Opdat God getuigenis geve aan Zijn gunst in het toelaten en het toerusten. We worden geen dominee bij de gratie van mensen, wie dan ook. Maar op dit zegel des Geestes in bekwaam en getrouw maken komt het aan! Gelet op het feit dat veel dienaren oud zijn en van verschillende bekend is dat ze nog wel dienen maar hun krachten afnemen, is duidelijk dat de nood op het gebied van predikanten groot is. Het blijft de opdracht van de Middelaar, Die de diepe geestelijke nood peilt, om de Heere des oogstes te bidden, opdat Hij Zelf arbeiders in Zijn oogst zal uitstoten. Bidden tot Hem, omdat uitstoten alleen Zijn werk is. Zijn we daarvan overtuigd? Niet alleen in mei als het curatorium vergadert, maar gedurende het hele jaar van de arbeid aan de Boezemsingel?

Droefheid en blijdschap

Twee emeritus predikanten zijn ons in het achterliggende jaar ontvallen: ds. T.M. van Dijk en ds. J. Mol. Beiden mochten hun krachten geven in de dienst des Heeren. Zij lieten een lege plaats in familie en in de kring der gemeenten achter.

Drie broeders in de bediening werden in het achterliggende jaar in rouw gedompeld omdat zij hun vrouw verloren. Op 18 februari overleed mevrouw M.E. Visscher-Schouls; op 17 maart mevrouw W. Schreuder-Diepeveen en op 27 november mevrouw J. Harinck-Snoep. Weinigen zullen kunnen indenken wat voor een predikant het verlies van zijn vrouw betekent. Ze is doorgaans zijn beste ouderling. En nog veel meer dan dat...

We denken ook aan vele lege plaatsen in de kring van de (oud-) ambtsdragers, ouderlingen en diakenen. Ieder op eigen plaats, met eigen gaven heeft de gemeente gediend. Vaak in stilte en onopvallend. Maar het zijn juist deze stille 'dienaren' die de Heere wil(de) gebruiken in het geheel der gemeenten. Daarom gedenken we de overleden ambtsdragers met respect en erkentelijkheid en willen we hun nabestaanden op deze wijze ons meeleven betuigen. Dat geldt zeker ook degenen die niet ambtelijk de gemeente dien(d)en als (hulp)koster, organist, vrijwilliger, leidinggevende, enz. We kunnen dit belangeloos 'dienen in stilte' niet genoeg waarderen!

Onze broeder uit Uddel, ds. G. Mouw (73), scheen sinds het vroege voorjaar niet meer in staat de predikdienst te vervullen. De classis Barneveld verleende hem in juni eervol emeritaat. Tot zijn verwondering mag hij Gods Woord op geregelde tijden weer ontvouwen. Ds. Mouw diende de gemeenten van Genemuiden, De

Valk-Wekerom en Uddel. Een drietal predikanten herdacht in het achterliggende jaar een ambtsjubileum. Voor ds. Chr. van der Poel (83) was het in september een halve eeuw geleden dat hij werd ingeleid tot het dienstwerk. Ds. J. Mijnders stond 45 jaar in het ambt en ds. J. Karels 40 jaar. Alleen de oudste van deze drie, de 94-jarige ds. Mijnders, mag nog wekelijks voorgaan in de gemeenten, al dwong zijn lichamelijke conditie hem om vanaf de achterliggende zomer het aantal predikbeurten te beperken tot één per zondag.

Zorgen

Verschillende predikanten hadden dit jaar te maken met zorgen naar het lichaam. De nestor van onze emeriti, de 95-jarige ds. P. Blok, werd in januari getroffen door een longontsteking waarom opname in het ziekenhuis nodig was. In het najaar en zeer onlangs gebeurde dit opnieuw. Hij voelt zijn krachten wel verminderen. Maar hoe bouwt de Heere ook al weer? 'Door afbraak', zo preekte hij jaren lang trouw en vitaal. Hoewel afbraak niet meevalt. Inmiddels heeft hij een groot deel van het werk dat hij nog deed moeten afstoten. We denken in het bijzonder aan zijn voorzitterschap van de Gereformeerde Bijbelstichting: een taak die hij jarenlang met volle overgave deed. Gedreven om de vertrouwde Statenvertaling voor het nageslacht te behouden.

Ds. J. Schipper (69) moest in het najaar een buikoperatie ondergaan. Wat daarvan het resultaat is moet nog worden afgewacht. Onze broeder gaat niet zonder zorgen de jaargrens over.

Voor ds. J.M. Kleppe (85) kwam dit jaar het moment dat hij vanwege afnemende krachten zijn dienstwerk volledig moest beëindigen. Na Woerden en Apeldoorn jarenlang de grote gemeente van Rijssen-Noord trouw te hebben bearbeid, kreeg hij in 2000 eervol emeritaat. Nadien heeft hij nog zondag aan zondag het Woord bediend in diverse gemeenten, vooral in het oosten des lands.

Ook de broeders A. Moerkerken (68) en C. Neele (53) ervaren dat hun lichamelijke krachten door hun ziekte beperkter worden.

Verschillende vrouwen van predikanten of van inmiddels overleden ambtsbroeders kampen met gezondheidsproblemen. We denken aan mevrouw W. Heijkamp-Snoei

Ds. Chr. van der Poel (1932) was in september 50 jaar predikant. Hij diende de gemeente van Yerseke. In 2001 werd hem emeritaat verleend.

Ds. J. Mijnders (1921) was in september 45 jaar predikant. Hij diende de gemeenten van Rijssen-Zuid, Ridderkerk en Veenendaal. In 1991 werd hem emeritaat verleend.

Ds. J. Karels (1936) was in september 40 jaar predikant. Hij stond in Beekbergen, Rijssen-Zuid, Oudemirdum en Middelharnis. Hem werd in 2003 emeritaat verleend.

Studenten Theologische School

Leerjaar 1

G.P. van Nieuw Amerongen

Leerjaar 2

H.J. Agteresch

M. Blok

H.E.P. Fortuijn

Leerjaar 3

E.J. Boudewijn

J.B. Huisman

J. de Kok

W. Mouw

Leerjaar 4

M.T. Al-Chalabi

M.H. Schot

De gemeenten van Breda en Stad aan 't Haringvliet hebben definitief hun deuren moeten sluiten.

uit Enkhuizen, aan mevrouw W. Kuijt-Bos uit Chilliwack, aan mevrouw M.C. Karels-Cromwijk uit Hardinxveld-Giessendam en mevrouw J. van der Net-de Gier uit Houten. De zorgen om hun gezondheid zijn somtijds groot.

Gemeenten

Voor verschillende gemeenten die al een lange geschiedenis hebben, was 2015 een jubileumjaar. De gemeente Benthuizen, waar ooit ds. L.G.C. Ledeboer stond, herdacht in november dat ze 175 jaar bestond. Voor de buurgemeente Moerkapelle gold

op 15 december jl. hetzelfde. De gemeenten van Lisse en Enkhuizen stonden erbij stil 150 jaar te bestaan. In herdenkingsdiensten in deze plaatsen werd vooral gewezen op Gods bewaring en zorg in de achterliggende jaren. Respectievelijk twee Ledeboeriaanse en twee kruisgemeenten, waar de wortels van 1907 liggen. Het nageslacht blijve aan die wortels trouw: de leer, dienst en tucht van de vaderlandse kerk volgens de verklaring van afscheiding óf wederkeer.

Daar staat tegenover dat de gemeenten van Stad aan 't Haringvliet en Breda definitief hun deuren sloten. De terugloop van kerkbezoek en het feit dat niet meer in de ambten kon worden voorzien, dwongen tot deze ingrijpende besluiten. Breda is de vijfde gemeente die in de achterliggende vijf jaar is opgeheven. Een gemeente waar voor verschillende predikanten herinneringen liggen - waaronder ondergetekende - omdat ze hier voor het eerst een stichtelijk woord als proponent spraken. Het was zondag 4 juli 1984 over 'geen andere naam' uit Hand. 4:12. Onvergetelijk! Deze sluitingen zijn gebeurtenissen die droevig stemmen. Het gebouw van de gemeente Breda blijft weliswaar nog in gebruik als evangelisatiepost.

Bouwen

Er zijn ook gemeenten waar uiterlijke groei dwingt tot bouw of verbouw. In Opheusden nadert een nieuw kerkgebouw zijn voltooiing. Ook in Nieuw-Beijerland wordt hard gewerkt aan de bouw van een kerk met een pastorie; in plaats van de Voordoele en de Middelstraat. In Kruiningen wordt de kerkzaal tijdens de ambtsperiode van ds. Bredeweg uitgebreid. Hendrik-Ido-Ambacht en Yerseke hebben vergevorderde plannen voor de bouw van een nieuwe kerk. Een enorme investering die veel offers vraagt. In Kootwijkerbroek wordt gedacht aan de uitbreiding van de kerkzalen en ook de bouw van enkele zorgappartementen. Zoals men dat in Ermelo ook heeft gedaan. De kerken van Rijssen-Noord en Westzaan zijn gerenoveerd en in Kamperland is een nieuw verenigingsgebouw opgetrokken. Barneveld-Centrum kreeg een nieuw kerkorgel, geplaatst in een vernieuwd liturgisch centrum.

In de loop van vorig jaar is een aanvang gemaakt met een grondige renovatie van het Centraal Bureau te Woerden, dat dienst doet als werk- en vergadercentrum voor verschillende deputaatschappen en instellingen binnen de kring van onze gemeenten. Deze renovatie, die intensief en creatief begeleid werd door architect M. A. Ros, is in het begin van dit jaar voltooid. Het moge de dienstbaarheid aan het geheel der gemeenten bevorderen, waartoe al onze kerkelijke werkers ons gebed ook zo nodig hebben. En ook al klinkt het niet zo gereformeerd: ook onze waardering verdienen. Op 27 juni heeft de officiële opening plaatsgevonden en is een open dag gehouden. Vanuit de achterban is op onderscheiden wijzen bijgedragen in de hieraan verbonden kosten. Dat bewijst de band.

CGO

In juni was het 40 jaar geleden dat de Cursus Godsdiensonderwijs (CGO) van start ging onder leiding van dhr. P. Kuijt. In de loop van de jaren hebben honderden de cursussen gevolgd en een stuk toerusting ontvangen. Ter gelegenheid van dit jubileum werd op 4 september een reünie gehouden voor oud-cursisten,

studenten en docenten. Ook verscheen een driedelige jubileumbundel onder de titel "Delven en delen", waaraan in ons kerkelijk blad door ds. S. Maljaars aandacht is besteed.

Allerlei

Veel ander werk kon doorgang vinden. Zo bezochten de predikanten A.B. van der Heiden en J.B. Zippo namens het Deputaatschap Buitenlandse Kerken en het Deputaatschap voor de Zending de Synode van de Nigeria Reformed Church van 6 tot en met 13 april. De Nigeria Reformed Church is een zelfstandige kerk die ontstaan is als vrucht op het zendingswerk, waarmee in 1974 een aanvang is gemaakt. De Gereformeerde Gemeenten onderhouden met deze zusterkerk een zgn. correspondentieband. Een band in de leer, Schrift en kerkregering, die krachtens ons gereformeerde kerkrecht boven de cultuur uit beiderzijds vruchtbaar kan zijn. Naar andere zendingsgebieden maakten deputaten reizen. In het deputaatschap evangelisatie nam ds. B. Labee het voorzitterschap over van ds. A. Schreuder. Het deputaatschap voor De Saambinder heeft op voorstel van de redactie besloten het aantal leden van de redactie uit te breiden met een redacteur in de persoon van ds. B. Labee. Dit houdt in dat de redactie nu uit vier personen bestaat, te weten een hoofdredacteur, twee redacteurs en een redactiesecretaris.

Tenslotte

Mogen we dit (onvolledige) overzicht afsluiten met onze belijdenis? In het artikel over de kerk lezen we: '...gelijk zich de Heere gedurende de gevaarlijke tijd onder Achab zeventuizend mensen behouden heeft...' Dat waren er meer dan Elia in moedeloze ogenblikken dacht. Daaronder waren ook jongeren als Obadja, die de Heere van jongs af mocht vrezen. Daaronder waren 'verborgen' profeten zonen. Wat was hun geheim? Niet buigen voor Baäl maar wel buigen voor de HEERE. Dat ons gezamenlijk gebed zou zijn: 'Waar is de HEERE, de God van Elia? Ja, Dezelve...?' Met Hem komen we nooit beschaamd uit. Hoe gevaarlijk de tijd ook is.

v. A.

De Heere uw God

De waarachtige God spreekt altijd de waarheid. In belofte en bedreiging. Elke zondagmorgen betuigt de Heere het vijf keer plechtig: 'de HEERE uw God'. Dus 52 maal 5. Dat is 260 keer per jaar. Ook weer in 2016, zo de Heere wil en wij leven zullen. Wat betekenen deze vier woorden voor u? Woorden die steeds in het enkelvoud persoonlijk bedoeld zijn. Persoonlijk voor iedereen van de oudtestamentische gemeente, die rond de Sinaï stond te luisteren. Ook persoonlijk bedoeld voor iedereen van de nieuwtestamentische gemeente die vergaderd is onder de bediening van het genadeverbond. De Verbondsgod richt Zich tot u en tot jou, aan wie de woorden van God zijn toebetrouwd (Rom. 3:2). Hij eist niet alleen tien keer in het enkelvoud: 'gij zult... (niet)'. Hij wijst niet alleen de zonde aan in het enkelvoud, in uw/jouw persoonlijk leven. Maar Hij spreekt ook aan op een band in het enkelvoud: 'Ik bedoel u'. Voelt u dat niet zo? Dat weet u toch wel? Deze vier woorden hebt u uw leven lang al gehoord. Of alleen ááangehoord? Zijn ze nooit tot u doorgedrongen? Zijn ze nooit onuitwisbaar in uw hart gezonken? Bedoeld worden de woorden: 'de HEERE uw God'.

- Want zo spreekt Hij in de inleiding op de tien geboden: 'Ik ben **de HEERE uw God**, Die u....'
- Ook bij de bedreiging tegen eigenwillige godsdienst in het tweede gebod klinkt het: 'want ik de **HEERE uw God**, ben een ijverig God'.
- In Zijn waken over de heiligheid van Zijn naam blijft Hij benadrukken: 'gij zult de **Naam des HEEREN uws Gods**, niet ijdellijk gebruiken...'
- Voor de vierde keer herinnert Hij in het rustdaggebod: 'want het is de dag **des HEEREN uws Gods**, dan zult gij geen werk doen...'
- Als vijfde en laatste keer onderstreept de Heere in de belofte bij het gebod over het gezag dat van Hem is afgeleid: 'opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat **de HEERE uw God** geeft'.

Tegen wie zegt de HEERE dit? Waren het allemaal kinderen van God daar rond de Sinaï? Dat weet u wel. Net zo min - helaas - als bij ons in de nieuwtestamentische gemeente. Het waren en zijn allemaal zondeslaven van zichzelf. In Egypte en op weg naar de Sinaï is het wel gebleken dat ze zondeslaven waren. En wat is in de afgelopen week gebleken in het leven van de nieuwtestamentische gemeente, die dezelfde woorden hoort? En toch, onbegrijpelijk, steeds maar weer: 'de HEERE uw God'. Om maar te zwijgen over wat in de toekomst van de woestijnreis zal blijken hoe hun hart is. De onveranderlijke Verbondsgod, Die brandt van ijver over Zijn rechten, deugden en verbondstrouw, weet Zich verbonden met dit volk; wil Zich verbinden aan dit volk: hieronder wil Hij wonen en werken. Hij kan en wil er niet los van komen. Dat betuigt Hij met deze vier woorden, keer op keer. Hoort u dat? En waarom? Omdat Hij Zichzelf wil verbinden om genade te bewijzen; genade, die Hij aan niemand schuldig is. Genade, verklaard in Hem Die verteerd werd in Gods gramschap. Van dit afkerige woestijnvolk kan God niet loskomen vanwege de Middelaar in hun vlees. Maar dan zondigen we ook niet goedkoop. Keer op keer, tegen de HEERE uw God, Die afzondert, zorgt, leidt en soeverein begenadigt. Wie u ook bent, voor 2016 van harte de wezenlijke inhoud toegewenst van: de HEERE uw God.

v. A.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Beekbergen,
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;
Te Rotterdam-Zuidwijk,
ds. R.A.M. Visser te Terneuzen.

BEDANKT

Voor Arnhem, ds. W. Harinck te Moerkapelle;
Voor Bodegraven,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Leiderdorp,
ds. R.A.M. Visser te Terneuzen;
Voor Nijkerk, ds. A.T. Huiser te Sliedrecht;

Voor Ooltgensplaat,
ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht;
Voor Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Westkapelle,
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Voor Wolphaartsdijk,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

BERICHT VAN HET CURATORIUM

Van de ontvangen giften wordt op de bank-afschriften al enige tijd alleen de naam zonder het adres van de gever of geefster vermeld. Derhalve kunnen we voor de giften

geen persoonlijke bedankbrief zenden. We maken van deze gelegenheid ook gebruik de penningmeesters van de gemeenten nadrukkelijk te vragen bij de betaling apart de naam van uw gemeente te vermelden.

Graag willen we aan het einde van het jaar middels dit bericht mede namens onze docenten en studenten blijk geven van onze hartelijke dank voor de ontvangen giften en collecten. We ervaren hieruit de hartelijke liefde en verbondenheid voor onze Theologische School ten dienste van de opleiding van dienaars des Woords. Mogen wij ook in het nieuwe jaar naast de gebruikelijke collecten, weer rekenen op uw zeer gewaardeerde en onmisbare gift? Bovenal bevelen we onze Theologische School bij de voortduur aan in uw gebed.

Namens het curatorium,
K.H. de Heer, penningmeester

Berichten

DIACONALE ONDERSTEUNING IN BINNEN- EN BUITENLAND

De werkgroep Diaconaat en Toerusting van het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) organiseert samen met het deputaatschap Hulpverlening in Bijzondere Noden op 4 plaatsen een voorlichtingsbijeenkomst over het thema "Diaconale ondersteuning in binnen- en buitenland".
6 februari in GOES en VEENENDAAL en
13 februari in APELDOORN en BAREND-RECHT. Alle bijeenkomsten zijn op ZATERDAGMORGEN in het kerkgebouw van de genoemde Gereformeerde Gemeenten van 9.30-12.30 uur. Inloop met koffie vanaf 9.00 uur. Wij hebben bewust voor de morgen gekozen zodat u de middag nog zelf kunt invullen. Hartelijk welkom!

UITNODIGING WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

Alle studenten aan Universiteiten en HBO-instellingen zijn vrijdag 22 januari 2016 van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor Studenten van de

Gereformeerde Gemeenten.
De conferentie begint met een maaltijd. Ds. A. Moerkerken verzorgt hierna een lezing over het thema "**Het vergezicht van Daniël**". Na de pauze volgt een bespreking in groepen. Aansluitend kunnen jullie je vragen voorleggen aan de inleider.

Plaats: Driestar Educatief, Burg. Jamessingel 2, Gouda.

Tijd: inloop vanaf 17.15 uur; opening: 17.45 uur; maaltijd: 18.00 uur; aanvang lezing: 19.00 uur; sluiting om ca. 21.45 uur.

Kosten: € 10,- (graag **vooraf** overmaken op IBAN: NL27RABO0322429994 t.n.v. Stude-renden Ger. Gem. o.v.v. voor- en achternaam).

Voor meer informatie verwijzen we je naar de site www.werkgroepstudenten.nl. Meld je uiterlijk maandag 18 januari 2016 aan bij het Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, e-mail: werkgroepstudenten@cbgg.nl

Vermeld daarbij je naam, adres, studieplaats, of je HBO- of WO-student bent en in welk jaar je bent gestart met de studie (bijvoorbeeld 2014).

STAFLEDEN GEZOCHT IN VAKANTIEWEEK VOOR JONGEREN MET GEDRAGSBEPERKING

De Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking (CVB), die deze weken organiseert, is op zoek naar stafleden die af-finiteit en ervaring hebben met jongeren die het speciaal onderwijs bezoeken of bezocht hebben en/of vanwege gedragsproblemen (ADHD, autistische stoornis, e.a.) begelei-ding op maat nodig hebben. Zijn er leerkrach-ten, docenten of anderen die als staflid met een van onze vakantieweken meewillen? Meer informatie over deze weken is te vinden op onze website: www.vakantiewe-kenvbgnl/gedragsbeperking. Ook kunt u contact opnemen met mevr. A. Teerds-Gertenbach: cvb.stafleden.sbopro@vakantiewekenvbgnl of tel. (078) 6122749.

WELKOM BIJ ZIN-IN TE GOUDA

Op **zaterdag 9 januari** is de eerste Zin-in avond van het nieuwe jaar in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe O.Z. 2b. We beginnen om 18.45 uur met een heerlijk 'warm winters koffiemoment'. Ds. D. de Wit houdt vervolgens een lezing over het thema: Vrede en Rust: een zegen? Start le-zing: 19.30 uur. Alle 21+ers van harte welkom! Toegangsprijs € 5,- p.p.

Kerkdiensten

ZONDAG 3 JANUARI 2016

Aagtekerke 9.30 uur en 19.00 uur ds. M. Karens en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Apeldoorn 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Benthuisen 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. W.A. Zondag; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Brakel 15.00 uur ds. E. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 17.00 uur ds. J.J. Tanis; Deventer 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur stud. J.B. Huisman; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Dordrecht 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Ede 15.30 uur ds. A. Verschuure; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enschede 17.30 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage: zie Scheveningen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 18.30 uur stud. M.H. Schot; Haamstede 17.00 uur ds. C. Harinck; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur ds. J. van Belzen; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Hoofddorp 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. J. IJsselstein; Kamperland 18.30 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. G. Clements; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 uur en 18.00 uur ds. G. Bredeweg en 14.00 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 15.30 uur ds. W. Harinck; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. H.A.

van Zetten; Meeuwen 9.30 en 15.00 uur stud. W. Mouw; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J. Baan; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 19.00 uur ds. L. Terlouw; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.30 uur ds. J. Driessen; Nieuworp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. S.W. Janse; Nieuwe-Tonge 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 16.00 uur ds. M. Karens; Oostvoorne 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. A.T. Huijser; Oude-Tonge 15.00 uur ds. S. Maljaars; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 19.00 uur ds. H. Brons; Puttershoek 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Rhenen 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-Centrum 15.30 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 16.30 uur stud. M.H. Schot; Slidrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 18.00 uur ds. W. Silfhout; Soest 9.30 uur ds. J.J. van Ekeveld en 19.00 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 10.00 uur ds. J. Driessen; Sprang-Capelle 9.30 uur ds. M. Golverdingen en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingse 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 uur en 18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C.

van Krimpen; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwiindrecht 9.30 en 16.30 uur ds. J.W. Verweij; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 5 JANUARI 2016

Dirksland 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Hoogvliet 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Opperdoes 19.30 uur ds. J.S. van der Net.

WOENSDAG 6 JANUARI 2016

Herkingen 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoofddorp 19.45 uur stud. J.B. Huisman; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Nijkerk 19.30 uur ds. J. van Belzen; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Oostvoorne 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Scherpenisse 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Soest 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Terwolde - De Vecht 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. K. Boeder; Zwolle 19.30 uur ds. A. Verschuure.

DONDERDAG 7 JANUARI 2016

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. Schipper; Naaldwijk 19.45 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

ZATERDAG 9 JANUARI 2016

Gouda 15.00 uur (dovendienst) ds. G.W.S. Mulder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 JANUARI 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 18.30 uur stud. W. Mouw.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar:

Evangelisatiepost 'Bij de Bron'; Willem Buytewechstraat 2, 1816 GL Alkmaar; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. U bent hartelijk welkom op onze post. Openingsstijden: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 - 15.00 uur. Tel. 072-5129195 email info@bijdebronalkmaar.nl website www.bijdebronalkmaar.nl

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Evangelisatiepost Bij Simon de Looier; Looiersgracht 70-72. Tel. 020-6227742. Samenkomsten iedere zondag 10.30 uur 17.00 uur. U bent van harte welkom in onze evangelisatiepost. Openingsstijden: dinsdag t/m zaterdag van 10.00-12.00 uur en 12.30-16.00 uur.

U kunt bij ons ook CD's en boeken kopen. Door uw aankoop steunt u het evangelisatiewerk. Telefonisch of per mail bestellen kan ook: 0252-419560; cvleenen@kliksafe.nl. Bekijk ook eens onze site: www.bijsimonde-looier.nl

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Inloophuis de Hoeksteen: Kolhoopstraat 24, Emmen. Openingstijden: elke dinsdag, donderdag, vrijdag en zaterdagmiddag van 13.30 tot 16.30 uur. Tel. 0591 - 653915 www.inloophuisdehoeksteen.nl

Leeuwarden:

Evangelist S. de Visser; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Op vakantie in Friesland? Welkom in onze inloop, die geopend is op donderdag en vrijdag van 11.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 15.00 uur. Bekijk ook eens onze site: www.inloophuisachterdehoven.nl

Merksem:

Evangelist A. van Setten; protestants centrum "De Bron", Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. U bent ook hartelijk welkom in het inloophuis, geopend van dinsdag t/m vrijdag van 13.00-16.00, donderdagavond van 18.00-21.30 uur en zaterdag van 10.30-13.00 uur.

Rotterdam:

Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Kom eens langs, u bent hartelijk welkom. De inloop is geopend van dinsdag tot en met zaterdag tussen 10.00 en 16.00 uur.

Tilburg:

Kerkruimte: Offenbachstraat 105 Tilburg. Zondagse samenkomsten om 10.00 en 18.30 u. Het inloophuis: Het Kruispunt, is geopend op di en wo van 14.00-17.00 u. Do van 10.00-17.00 u. Vr van 10.00-15.00 u. U bent van harte welkom.

Den Haag:

Inloophuis 'Het Kompas': Apeldoornse laan 228, Den Haag. Openingstijden: dinsdag 10.00 - 16.00 uur; woensdag 10.00 - 13.00 uur; donderdag t/m zaterdag 10.00 - 16.00 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

'Uw hoop woonde daarin; Gij bereiddet ze door Uw goedheid voor den ellendige, o God!'

Psalm 68:11

Met diepe droefheid delen wij u mee dat de HEERE uit ons midden heeft weggenomen mijn zeer geliefde dochter, mijn zus, schoonzus en onze tante

Neeltje Magtelina Blok

Nelly

echtgenote van Hendrikus Cornelis Ariese

Bleskensgraaf, 23 juni 1950

Scherpenzeel, 19 december 2015

Familie ds. P. Blok
Molenzicht 111
3247 VB Dirksland

Kerkenraden, (em.) predikanten, studenten, evangelisten, predikantsweduwen en gemeenteleden van harte de zegen des Heeren toegewenst voor het jaar 2016.

Fam. ds. J. van Rijswijk, Aalburg

Alle familieleden, broeders (em.) predikanten, predikantsweduwen, studenten, evangelisten, vrienden en bekenden willen wij op deze wijze Gods onmisbare zegen toewensen voor het nieuwe jaar 2016.

Fam. Ds. E. Bakker, Veen

Predikanten, studenten, vrienden en bekenden, wensen we God's onmisbare zegen voor het toekomstige.
Kolossenzen 4: 18

Fam. K.A. Saman- Walrave, Rilland

Wij wensen alle predikanten, emeritus predikanten, predikantsweduwen, studenten, kerkenraden, vrienden en bekenden van harte Gods onmisbare zegen toe, voor de tijd en eeuwigheid. Hartelijk dank voor de goede wensen die wij mochten ontvangen.

Ds. en Mevrouw Verweij-Pronk

Wij willen familie, vrienden, bekenden, predikanten, emerituspredikanten, predikantsweduwen, studenten en kerkenraden, allen hartelijk danken voor de vele goede wensen en u wederkerig 's Heeren onmisbare zegen toewensen voor het jaar 2016.

Fam. Ds. K. Boeder
Terwolde-De Vecht

Namens onze moeder willen we iedereen bedanken die aan haar gedacht heeft rond haar verjaardag. Ook voor de Kerst- en nieuwjaars-kaarten zeggen wij u hartelijk dank. Wederkerig wenst zij u Gods onmisbare zegen toe.

Familie Mol

Het postadres:
Mw. E.W.F. Mol - Hoolhorst
p/a M.A. Mol
Markeloseweg 21
7461 EB Rijssen

Hartelijk dank voor alle goede wensen. Wederkerig wensen we familie, vrienden en bekenden, kerkenraden, predikanten, predikantsweduwen, evangelisten en studenten de zegen des Heeren toe voor 2016.

Dordrecht,
M. Golverdingen vdm
T.H.M. Golverdingen-van der Heiden

Familie, vrienden, (em.) predikanten, studenten, predikantsweduwen en kerkenraden Gods onmisbare zegen toegewenst voor 2016.

Kruiningen, fam. C.L. Hage-Baaij

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

AKTIE bv

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Elektra
beveiliging
Ventilatie
Loodgieter

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

D.V. 27 april t/m 6 mei 2016
organiseert de Gereformeerde
Gemeente te Moerkapelle m.m.v.
ds. W. Harinck een 10-daagse
gemeentereis naar Griekenland.
Het thema van deze reis luidt:
In het spoor van Paulus'
2e Zendingreis. De reis vangt aan
in Neapolis, waar Paulus Europa
binnenkwam. We bezoeken plaatsen,
zoals Thessaloniki, Berea, Athene,
Istmie en Korinthe. De reis is o.b.v.
halfpension en op zondag o.b.v.
volpension. U verblijft in goede hotels.
De reis gaat definitief door.
Er zijn nog enkele plaatsen
beschikbaar. Voor meer informatie
kunt u contact opnemen met de heer
A. Bac, telefoon 079-5933515/
06-26578610 of per
e-mail aabac@filternet.nl

HELPT U MEE DE
WAARHEID TERUG
TE BRENGEN IN
DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven daar
goed te besteden!
Zie onze website www.svvhed.org
voor informatie of bel 0345-58 08 10.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN
HEIDELBERG & DORDRECHT

Orgel Joh. de Heer IV (zelfde als
Viscount Chorale 2), 3 jaar oud, als
nieuw, licht eiken kast, € 1950,-
Tel. 06-51781723.

De GEZELLIGHEID van de camping, de
privacy van een landhuis,
de luxe van thuis, **Bergzicht**, 8 pers.
www.zalmenhuis.nl, 06-51781723.

HULP NA EEN ONGEVAL

Bent u slachtoffer geworden van een
ongeval? Heeft u hierdoor schade?
DB Letselschade kan u geheel
kosteloos begeleiden bij het
verhalen van uw schade.

Voor meer informatie: www.db-letselschade.nl of 0252-701108.

 LETSELSCHADE

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63
4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl
www.klamarsfashion.nl

ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

ACTIE:
Bij aankoop van een kostuum
een GRATIS strijkvrij
overhemd cadeau t.w.v. € 49,95

Psychologenpraktijk
Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out •
depressie • faalangst • fobie •
gedragsproblemen • identiteitspro-
blemen • lichamelijke spannings-
klachten • negatief zelfbeeld •
onzekerheid • opvoedingsproble-
men • paniek • piekeren • PDD-
NOS • relatieproblemen • slaap-
problemen • somberheid • span-
ning • stress • syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

TE HUUR:
ruime gezinswoning aan de rand van
WERKENDAM, 7 slaapkamers.
Voor informatie bel 06-51593227

Stichting Gemoedsbezwaarden tegen Verzekeringen

De Stichting
Gemoedsbezwaarden
tegen Verzekeringen heeft ten doel de
individuele en collectieve voorlichting aan
en belangenbehartiging van
gemoedsbezwaarden tegen
verzekeringen.

Voor € 10,00 per kalenderjaar bent u
donateur van de stichting en steunt u
haar werk. U krijgt dan de door
de stichting opgestelde praktische en
principiële brochures gratis toegezonden.
Ook ontvangt u de nieuwsbrieven,
met actuele informatie,
die een paar keer per jaar verschijnen.

Telefonische vragen en donateuraanmelding
tijdens kantooruren:
0488 - 44 91 54, of via e-mail:
sgv.voorlichting@kliksafe.nl

**SHG biedt u
passende zorg**

Uitgaande van de
Gereformeerde Gemeenten in
Nederland biedt de SHG zorg
die aansluit bij uw manier van
leven. Bijbelse normen en
waarden vormen daarin de basis
voor uw en onze
dagelijks levenshouding en
mediagebruik.

Kraamzorg
Bel 0187 - 48 91 73
b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg
Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

HUIB RUIJGROK

ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

**Stijlvolle rouwjurkjes
petra-kinderrouwkleding.nl**

7e BETUWSE MANNENZANG
Grote of St. Maartenskerk in Tiel
D.V. vrijdag 5 februari 2016,
19.30 uur. Niet-ritmische psalmzang
met bovenstem, orgel en
trompetten! Info:
www.betuwsemannenzang.webklik.nl
Organisatie: A.J. Karens

De Geschiedenis van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland

Unieke uitgave geheel in kleur

De bijzondere uitgave met de titel "Het
gaat Uw trouw en waarheid aan" be-
staat uit 2 lijvige, hardgebonden delen
en omvat bijna 1.000 pagina's. En
bevat in totaal zo'n 1.700 foto's waar-
van ook enkele bijzondere brieven en
een speciale orgelbijlage.

In de boeken komen alle gemeenten aan
het woord en in beeld; ook de opgehe-
ven gemeenten zijn beschreven. U vindt
hierin niet alleen een opsomming van
belangwekkende feiten, maar er is ook
aandacht gegeven aan het geestelijk le-
ven van de voorgangers die de gemeen-
ten hebben gediend en van de gemeen-
teleden die ambten hebben vervuld.
Het geheel is voorzien met een voor-
woord van ds. J. Roos uit Barneveld.

Dit prachtige naslagwerk mag in geen
enkele boekenkast ontbreken!

Te bestellen via de website:
www.degeschiedenisvandeggin.nl

Indien u niet via de website kunt bestellen, mag u het bedrag
overmaken op rek.nr.: NL77RABO0306585987
tnv GGIn IJsselmuiden, met vermelding van uw volledige adres.
Of telefonisch via tel.nr.: 038-3338241.

Niet verkrijgbaar bij de boekhandel

**Te huur: garagebox met elektra
in Krimpen aan den IJssel**
per 01-02-2016. Inl.: 06 - 51 19 85 65.

www.hoeksteenboekhandel.nl
Woerden T: 0348-421933

2 delen
voor
€ 69,95

Let op!
Eenmalige
uitgave

Vereniging zonder internet

niet online... wel verbonden

Vindt u het internet ook zo'n lastig vraagstuk?

Wij willen ons inzetten voor mensen die
bewust geen internet hebben.

Wij willen ons inzetten voor mensen die wel internet
hebben, maar eigenlijk zonder zouden willen.

Neemt u gerust contact met ons op...

Charley Tooropstraat 28 - 3343 RE Hendrik-Ido-Ambacht - telefoon 078-6816117
fax 078-6813800 - rekening NL89INGB0006171110 - geen email - geen website

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatorische levensovertuiging

Kiezen voor kwalitatief hoogwaardige ouderenzorg

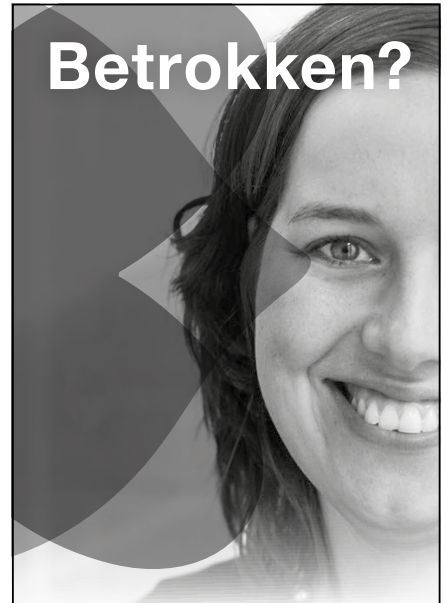
Ontdek welke
zorg wij bieden
op cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor
een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit
van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de
Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00,
mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen - Zorg - Diensten

Betrokken?

*meer dan
welkom*

Coördinator zorg

*woonlocatie
de Burcht
te Rijssen*

Bekijk onze welkomst-
boodschappen

werkenbij.siloah.nl

Siloah richt zich op het
bieden van zorg en onder-
steuning aan mensen met
een handicap waarbij de
vraagstelling van de cliënt
centraal staat.

Siloah

Siloah maakt deel uit
van Zorggroep Sirjon.

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

psychosociale hulpverlening
& contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel

010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke

www.praktijkdenuijl.nl

Pieter Heykoop 40 jaar organist

D.V. za. 2 januari 2016 – 19.30 uur

Laurenskerk – Rotterdam
Samenzang & Improvisaties

Kerk verwarmd!

In de knop gebroken

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de
zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl
info@indeknopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

de Laatste Eer.

Sprang-Capelle

Voor een stijl- en
respectvolle begrafenis

Wij verzorgen Begrafenissen
in de gehele regio en Het Land
van Heusden en Altena

We zijn dag en nacht
bereikbaar op: **0416 - 27 53 42**

Vrijblijvend kennismaken?
0416 - 27 97 96

www.laatste-eer.com

REIZEN naar AFRIKA in 2016

- April: 12-daagse reis naar **GAMBIA**.
Alle leeftijden.
- Juli: 10-daagse werkvakantie
(Stichting Timotheos)
en/of 13-dagen rondreizen in **MALAWI**.

Kijk voor meer informatie op
www.afrikareizen2016.nl
of bel naar 06-5420524

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom
terug op
ons park!

Al 60 jaar
verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

HARKES
Begrafenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegrafenissen.nl

Wij verzorgen alleen begrafenissen

0172 - 21 21 22

Wat is reformatorisch onderwijs?

Een vraag die vaak wordt
gesteld, met name door
mensen die uitsluitend
in de media over
reformatorische
scholen horen.

Vraag onze nieuwe brochure aan!

www.vgs.nl

secretariaat@vgs.nl T 0180 44 26 75

Wat is
reformatorisch
onderwijs?

evgg.nl/steunen of NL57INGB0000628912

Eindejaarsgift?

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Voor Verantwoorde Boeken!

www.derooboeken.nl

078-6124081

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641

Bgg.: (06) 53638114

24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begrafenissen
www.wegenaar.nl

VAN STAVEREN

Begrafenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper

010-458 31 12

Capelle a/d IJssel

J. Kooijman

0182-58 39 32

Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

BBV

**Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

”Dankzij het RD blijft zendingswerk
in mijn gedachten en gebed.”

ACTIE

het RD 2 weken
gratis

Probeer vrijblijvend het Reformatorisch Dagblad **gratis!**

Ga naar www.proefweken.nl/saambinder

Reformatorisch Dagblad Weet waar u voor staat.

M_H
STICHTING VRIENDEN VAN
de Matthew Henry

"Verstaat gij ook hetgeen gij leest?"

U kent de Matthew Henry als eenvoudig en pastoraal getoonzet. Help mee de rijke inhoud van deze Bijbelverklaring ook voor de miljoenen christenen in Indonesië toegankelijk te maken, in hun eigen taal.

Steun het vertaalproject met uw gift!
IBAN NL68 RABO 0143 0706 30 ANBI

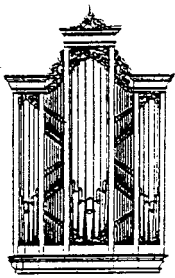
info@vriendenvandemathewhenry.nl
www.vriendenvandemathewhenry.nl

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Doorsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

Nieuw!
Meditaties door ds. P. Blok

Over de Christenreis en de Christinnereis. Uitgave in één band. Voorzien van 146 gekleurde illustraties van A. Wessels.

Bel & bestel: 0342 46 1552

€17,50

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Voor het verzorgen van begrafenissen op Tholen, Sint Philipsland, Schouwen-Duiveland, Zuid-Beveland e.o.

U mag vrijblijvend informatie of een wilsbeschikking aanvragen.

Molenpad 4, 4696 BP Stavenisse | tel. 0166-697438
www.begrafenisverzorgingdorst.nl
(Wij verzorgen geen crematies.)

Voor een respect- en stijlvolle begeleiding

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Sombereheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelpantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon TEGELOUTLET veel keuze, vanaf €3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteurs: ds. B. Labee, ds. C. Neele

Meditaties

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam

tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten. Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Kledingregels voor Avondmaalgangers?

Vroeger zag je vaak aan de kleding dat iemand een 'ander' leven kende. Is het nodig om -met name bij de gang naar het Heilig Avondmaal- in het 'donker' gekleed te gaan?

Kleding voor elke dag

Voor de zondeval droeg de mens geen kleding. Het feit dat wij kleding dragen, spreekt van schuld en zonde. Tegelijk van het wonder dat de Heere het gevallen mensengeslacht (afgebeeld in het eerste mensengeslacht (afgebeeld in het eerste mensengeslacht) voorzag van kleding: 'En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen en toog ze hun aan' (Gen.3:21). Kleding dient dus om onze schaamte te bedekken en de doorbraak van de zonde af te weren. Daarmee is duidelijk dat onze kleding niet moet onthullen, maar verhullen. Ook het onderscheid in kleding tussen man en vrouw is Bijbels. En zullen we ook niet vergeten dat de Heilige Schrift wijst op eenvoud? Graag verwijzen we voor een nauwkeurige uitleg van dit alles naar de uitgave 'Kleren maken de m/v, Bijbelse bezinning op kleding' door ds. C.P. de Boer.

Kleding in Gods huis

Het is duidelijk dat kleding(stijl) wel wat afhankelijk is van de cultuur waarin we leven, de tijd waarin wij staan en de eigen 'smaak'. Voor iemand die naar Gods wet en Woord wil leven is op een door-de-weekse dag en op Gods dag, eerbare en eenvoudige kleding geen vraag. Maar zeker als we naar Gods huis gaan, mogen we best laten blijken dat we ons dat bewust zijn.

We gaan niet een poosje luisteren naar één of andere spreker, waarmee we het eens kunnen zijn of oneens... Nee, het Formulier om de dienaars des Woords te bevestigen spreekt 'En gijlieden ook, geliefde Christenen, ontvangt deze uw dienaar in de Heere met alle blijdschap, en houdt de zodanige in grote waarde. Gedenkt dat God Zelf u door hem aanspreekt en bidt. Neemt dan het woord aan, hetwelk hij u volgens de Heilige Schrift zal verkondigen, niet als der mensen woord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord'. De heilige God spreekt. Zouden we dan in Gods huis mogen zitten in vrijetijdskleding of om met onze nieuwe hoed op te vallen? Natuurlijk gaat het vooral om onze binnenkant. Maar zou, zonder er godsdienst van te maken, onze buitenkant er echt niet toedoen? Onze kledingstijl mag in Gods huis best wat meer Koningsgezind zijn!

Kleding aan de tafel des Heeren

Als de vraagsteller onder dat 'andere' leven verstaat een 'vernieuwd' leven of een geestelijk leven wat God door Zijn Geest in de wedergeboorte heeft gewerkt, zal dat zeker ook zichtbaar worden in onze kleding. Niet in de laatste plaats als de Heere vrijmoedigheid geeft om te naderen tot de dis des verbonds. Er zullen altijd wel mensen blijven die zich 'uitbundig' zwart kleden of met hun donkere, zondagse kleding een bepaalde indruk willen achterlaten. Maar een 'ware' Avondmaalganger heeft geen kledingregels nodig om 'gepast', in wat stemmige kleding de dood (!) van de Zaligmaker, Jezus Christus te verkondigen. Als we daarnaast belijden met het Avondmaalsformulier dat we 'midden in de dood liggen' en een 'mishagen' aan onszelf kennen vanwege onze zonde en vervloeking, is het antwoord op de vraag duidelijk. En dat alles nog los van de gedachte dat als de Heere met Zijn liefde werkt in de ziel, we niemand willen ergeren. Zullen we op deze wijze onze kledingstijl nog eens overwegen?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim vijftig (!) vragen te wachten.